

บทที่ 7

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การนำเสนอภาพข่าวรกร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน" มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของการนำเสนอภาพข่าวรกร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน โดยศึกษาภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน ที่มีตัวแสดงเป็นเกย์ ทั้งตัวเอก ตัวรอง และตัวประกอบ ทั้งหมด 3 ยุค ได้แก่

	จำนวนภาพยนตร์อเมริกัน	จำนวนภาพยนตร์ไทย
<u>ยุคแรก</u> (2513-2522)	7	1
<u>ยุคกลาง</u> (2523-2532)	11	6
<u>ยุคปัจจุบัน</u> (2533-2542)	29	2

กลุ่มตัวอย่างประเภทภาพยนตร์ไทยที่นำมาใช้ศึกษา มีทั้งหมด 8 เรื่อง เป็นภาพยนตร์ยุคแรก 1 เรื่อง ยุคกลาง 5 เรื่อง และยุคปัจจุบัน 2 เรื่อง

ส่วนกลุ่มตัวอย่างประเภทภาพยนตร์อเมริกันที่นำมาใช้ศึกษา มีทั้งหมด 15 เรื่อง เป็นภาพยนตร์ยุคแรก 2 เรื่อง ยุคกลาง 2 เรื่อง และยุคปัจจุบัน 12 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอภาพเกย์ในภาพยนตร์อเมริกัน จะมีพัฒนาการไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป ภาพยนตร์อเมริกันที่นำเสนอภาพเกย์จะมีเพิ่มขึ้น โดยบทบาทของตัวละครจะกระจายอยู่ทั้งในบทของตัวเอก ตัวรอง และตัวประกอบมากขึ้น และพัฒนาการของตัวละครจะมีความหลากหลาย และใกล้เคียงกับชายหญิงทั่วไปมากขึ้น โดยปัจจัย

สำคัญที่เป็นตัวกำหนดพัฒนาการดังกล่าว คือ ความเคลื่อนไหวของเกย์อเมริกันในแต่ละยุคสมัย ซึ่งเมื่อเกย์อเมริกันออกมาเคลื่อนไหว โดยมีการสนับสนุนขององค์กรต่างๆ ทำให้มีการเปลี่ยนนิยามของคำว่า "รักร่วมเพศ" ในเกณฑ์การวินิจฉัยโรค (DSM) ทำให้พวกเขาไม่ถูกเรียกว่าเป็นพวกกามวิปริต หรือพวกผิดปกติทางจิตอีกต่อไป ภาพยนตร์จึงสะท้อนภาพเกย์ในสังคมอเมริกันให้เห็นว่า พวกเขาไม่ค่อขุดต่อต้านจากสังคม พวกเขาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ และเป็นที่ยอมรับในสังคม และเมื่อสังคมเกย์เปิดเผยให้ผู้คนได้รับรู้มากขึ้น ผู้สร้างก็สามารถนำชีวิตเหล่านั้นมาถ่ายทอดได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น จึงยอมทำให้ผู้ชมได้รับรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่พวกเขาอาจไม่ค่อยมีโอกาสได้สัมผัสมากขึ้น ซึ่งตรงกับทฤษฎีแนว Interdependence ที่เชื่อว่า สื่อสามารถสะท้อนสังคม และชี้นำสังคมด้วย ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อและสังคมเรื่อง "ทัศนคติของนิสิตนักศึกษา ที่มีต่อการนำเสนอวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์โฆษณา" ของจินตวีร์ เกษมศร (2539) ที่พบว่า การนำเสนอวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์โฆษณา มีความแปรเปลี่ยนไปของสังคมเป็นตัวกำหนดด้วยส่วนหนึ่ง

ส่วนการนำเสนอภาพเกย์ในภาพยนตร์ไทย จะมีพัฒนาการสูงสุดในยุคกลาง ซึ่งมีพัฒนาการมาจากยุคแรก โดยแสดงให้เห็นจากจำนวนภาพยนตร์ที่มีมากที่สุด บทบาทของตัวละครเกย์ที่กระจายอยู่ทั้งในบทของตัวเอก ตัวรอง และตัวประกอบมากที่สุด อีกทั้งพัฒนาการของตัวละครรักร่วมเพศในยุคกลาง ยังมีความหลากหลายและใกล้เคียงกับชายหญิงทั่วไปมากที่สุด เมื่อเทียบกับยุคแรกและยุคปัจจุบัน โดยปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดพัฒนาการดังกล่าวมี 2 ปัจจัย คือ

- ปัจจัยจากความเคลื่อนไหวในวงการภาพยนตร์ หรือการต้องการความแปลกใหม่ในวงการภาพยนตร์ กล่าวคือ เมื่อภาพยนตร์เกย์เริ่มเปิดตัวเป็นครั้งแรก ก็ย่อมจะมีจำนวนไม่มากนัก และบทบาทของตัวละครก็จะแตกต่างจากชายหญิงทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งในภาพยนตร์ไทยจะสร้างภาพเกย์ให้เป็นตัวร้าย และเป็นอันตรายต่อสังคมเป็นอย่างมาก

- ปัจจัยจากการต่อสู้ของเกย์เป็นรายบุคคล ได้แก่ การเปิดเผยตัวของ ดร.เสรี วงษ์มณฑา ซึ่งเป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียง เพื่อที่จะให้คนยอมรับว่า เกย์ไม่ได้มีลักษณะหรือพฤติกรรมเหมือนกันทุกคน ภาพยนตร์เกย์ในยุคนี้ จึงนำเสนอภาพของเกย์ที่หลากหลายขึ้นบ้าง แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในการต่อสู้มากเท่าใดนัก

ในการนำเสนอภาพชาวยุโรปร่วมเพศในภาพยนตร์ไทย ก็ยังเป็นไปตามหลักเดี๋ยวกับของอเมริกัน กล่าวคือ การเริ่มเปิดตัวของภาพยนตร์เกย์ ในขณะที่สังคมไทยยังไม่ยอมรับเกย์ จะสะท้อนให้เห็นภาพในด้านไม่ดีของเกย์ให้เห็นได้เด่นชัด ซึ่งการสะท้อนภาพเช่นนี้ สามารถชี้้นำให้ผู้ชมไทยมองเกย์ว่า พวกเขาเป็นกลุ่มที่เป็นอันตรายต่อสังคมได้ และเมื่อมีผู้ออกมาต่อสู้อะไรให้ภาพของเกย์ดีขึ้น ก็มีภาพยนตร์ที่สะท้อนว่า เกย์ก็เป็นคนดีได้เช่นกัน แต่จะเป็นการทำควมดีในระดับบุคคล ไม่ใช่การทำควมดีในระดับสังคม ผู้ชมก็จะรับรู้เช่นกันว่าเกย์ไม่ได้เป็นอันตรายเสมอไป

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยในการนำเสนอภาพชาวยุโรปร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน กับงานวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาวัฒนธรรมวัยรุ่น ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย ปี พ.ศ. 2535" ของ ฉัตรกุล ทองเกต (2539) พบว่า การนำเสนอภาพเกย์ในภาพยนตร์ไทยมีประเด็นหลักในการนำเสนอไม่แตกต่างไปจากการนำเสนอภาพยนตร์ไทยประเภทวัยรุ่น ที่มีการนำเสนอประเด็นหลักในเรื่องความรัก ซึ่งอาจเป็นเอกลักษณ์ของภาพยนตร์ไทยอย่างหนึ่ง ที่ทำให้ภาพยนตร์ไม่ค่อยมีความหลากหลาย ในขณะที่ภาพยนตร์อเมริกัน นำเสนอประเด็นหลักในเรื่องการดำเนินชีวิต และปัญหาชีวิตในหลาย ๆ เรื่อง จึงอาจทำให้ภาพยนตร์อเมริกันมีความหลากหลายในการนำเสนอมากกว่าภาพยนตร์ไทย การที่ภาพยนตร์ไทยนำเสนอประเด็นหลักที่ไม่หลากหลายนี้ จึงทำให้ภาพยนตร์ไทยไม่สามารถทำลายลักษณะ stereotype ของตัวละครได้ เหมือนภาพยนตร์อเมริกัน

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัย กับงานวิจัยเรื่อง "ปัญหาสังคมในภาพยนตร์ของหม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล" ของ อนุสรณ์ ศรีแก้ว (2534) พบว่า หากภาพยนตร์ของท่านผู้มองปัญหาแบบ "เจ้า" โคธไม่ได้เสนอวิธีแก้ปัญหาแล้ว ภาพยนตร์ไทยและอเมริกันที่นำเสนอภาพของเกย์ ก็ไม่ได้เสนอวิธีแก้ปัญหาของเกย์เช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การนำเสนอภาพยนตร์โศกทั่วไปนั้น มักนิยมสะท้อนให้เห็นเฉพาะปัญหา แต่ไม่ค่อยเสนอวิธีแก้ปัญหา

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัย กับงานวิจัยเรื่อง "การสร้างความเป็นจริงทางสังคมของภาพยนตร์ไทย กรณีตัวละครหญิงที่มีลักษณะเบี่ยงเบน ปีพุทธศักราช 2528-2530" ของ บงกช เสวตามร์ (2533) พบว่า หากการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของภาพยนตร์ไทย ที่มีตัวละครหญิงที่มีลักษณะเบี่ยงเบนนั้น สามารถสร้างภาพของตัวละครหญิงที่มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้นในการคิด การตัดสินใจ และการกระทำแล้ว ภาพยนตร์ไทยที่นำเสนอภาพเกย์ก็นับว่าไม่ประสบความสำเร็จในการเรียกร้องสิทธิดังกล่าว เนื่องจากภาพของเกย์ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย แสดง

ให้เห็นว่า เกย์ยังไม่รู้จักต่อสู้ และไม่มีโอกาสที่จะได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งต่างกับภาพยนตร์อเมริกันที่เกย์เป็นตัวของตัวเอง และมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

ในการสร้างภาพยนตร์ไทย ผู้สร้างควรจะได้มีโอกาสศึกษาหาข้อมูลที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเอชดี เพื่อที่ภาพยนตร์จะได้เป็นสื่อที่ชี้แนะสิ่งที่เป็นจริงให้เห็นได้ชัดเจนที่สุด และเมื่อผู้สร้างสะท้อนให้เห็นปัญหาต่าง ๆ ของตัวละครแล้ว ก็ควรจะชี้แนะวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วย โดยเฉพาะในการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับรักร่วมเพศนั้น ผู้สร้างสามารถที่จะชี้แนะให้ผู้ชมยอมรับในความแตกต่างของพวกรักร่วมเพศ และอาจทำให้บุคคลกลุ่มนี้ มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมมากขึ้นได้

สำหรับผู้สนใจจะศึกษาเกี่ยวกับผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศในสื่อต่าง ๆ ควรจะได้ศึกษาถึงผลกระทบที่มีต่อผู้ชมในโอกาสต่อไปด้วย